

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurum Sapientvm, Sive Ars, Sine Scelere, & cum virtute,
ditescendi**

Masen, Jacob

Coloniae Ubiorum, 1661

Quæstio IX. Quantum opum diuiti ad felicitatem necessarium sit, quomodo
illud obtinendum?

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55377)

QUÆSTIO IX.

Quantum opum diuiti ad felicitatem necessarium sit, quomodo illud obtinendum?

Reliquum videtur, ut modus mensurae certa præscribatur facultatum quâ diues quis censerî possit. Verum hanc supra statui, cum illum omnium rectè sentientium suffragio diuitem pronuntiaui, qui haberet quantum satis est; supra hanc mensuram, quidquid fuerit, non faciet ditiozem, quod omni vasi iam pleno affuderis, supervacaneum est. Imo & esca stomacho iam pleno ingesta nocet. Ita prorsus habet in opibus, quod in his abundat, hoc noxium est, in otium luxum, luxuriã, profusionem, superbiam, avaritiam, vim offensionemque aliorum vertitur. Quocirca opes illæ non sunt, quæ opem non præbent, sed premunt; Aristippi pronunciatum est *ut calceus pede maior ineptus est ad usum, ita & possessio copiosior.*
 a Nimia onera nauem non raro mergunt; intenti legendis milites spolijs victoriam non raro vitamque perdidere. Tarpeia virgo armillas in proditionem pacta sub armis occubuit. Reijcienda igitur superflua, ut faciunt qui in agone certant; cum non tantum

a) Stobæus serm. 92.

tum non profint habentibus, verumetiam magnopere obsint. *sic calceamenta*, inquit Chryostomus, *quos supra mensuram pedibus adegerit; itinere certè prolixiori impedimenta sentiet, & vestimentum induens corporis mensuram excedens pari modo implicabitur; atque superfluum ubique, in eo quod satum est, ad oportunitatem, inutile est. In pecunia multo fortius id evenit, & qui supra id quod satis est habent, non modo in ipsa sufficientia, sed & in necessarijs quibusque impediuntur, a* Quare D. Basilus superfluis nos opibus, tanquam noxijs liberandos censet. Putei, inquit, qui exhauriuntur, melius fluunt, quibus si suas intactas relinquantur aquas, foetorem contrahunt. ita etiam divitiarum quibus inutilis, motus & transgressus publico utilis est & fructuosus. b que abundant opes, in commune Reipub. vel Ecclesiæ, vel pauperum bonum sunt effundendæ. Vera, inquis; sed quam pauci qui se abundare sentiant: quanto etiam pauciores, qui satis se habere existiment! si cui è gregarijs civibus opes affluant, is ut Patricijs inferatur, agit: Patricius abundans, ad Nobilitatem, Nobilis ad Baronatum, &c. AD ALTIORA QUIBQUE SPIRAT. Expeditissimus per opes gradus est. Pecunia

a] De pœnit. ser. 7. b] in Lucam.

nia obediunt omnia. Nemo unus superflua se possidere arbitratur. Videbis Ecclesiasticos aut lautos vnius, aut plurium etiam beneficiorum fructus censusque tollere, quotusquisque ex his abundat? Affluunt amici, Nepotes, hospites; convivæque frequentes, atque ita vivitur, ut raro quicquam superfit, nisi fortè æris alieni. Nimirum conditio statusque vitæ exigere omnia visus est. Parcius id dignitatis aut nobilitatis Vir ali vix potuit. Sunt denique alij, qui licet ad præsentem necessitatem minimè omnia possessa requirant, de futuris tamen casibus incerti, venturæ etiam indigentia temporis occurrendum censent, ne extrema ætate destituantur. Intellego: Plerique quos censes in illa sunt hominum classe, qui non quærunt primò regnum Dei, qui frustra conurbantur, thesaurizant, & ignorant, cui congregabunt ea. a Vel qui ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt, b vel denique qui confidunt in virtute sua, & in multitudine divitiarum suarum gloriantur; relinquat aliena divitias suas, & sepulchra eorum domus illorum in æternum. c Vis mutare statum atque ex humiliore ad digniorem transire; solius virtutis meritum quæ-

a) Psal. 38. 7. b) Iob 21. 13. c) Ps. 48. 7. 12.

quæcunque nobilitas est.

— *Non census, nec clarum nomen avo-
rum;*

*Sed probitas magnos, ingeniumque fa-
cit a*

Præposterum est alijs dotibus, quàm Sapi-
entia & virtute cæteris mortalibus præfer-
ri velle: nisi fortè & asinum auro onustum
iccirco alijs nobiliorem censeas, quod au-
rum deferat. Superfluum igitur est, quid-
quid opum ad status augmentum congeri-
tur. Vis scire quis dives nobilitatem merea-
tur? *qui post aurum non abiit, nec speravit in
pecunia thesauris, quis est hic & laudabi-
mus? fecit enim, mirabilia in vita sua erit illi
gloria eterna.* b Si sapi meo vtere consi-
lio. Nobilitatem cum divitijs coniunctam
promitto: Rex David fideiussor his verbis
est. *Beatus vir, qui timet Dominum potens in
terra erit semen eius, generatio rectorum be-
nedicetur, gloria & divitia in domo eius.* c
Alia via non est, aut per hanc eundum, aut
pereundum.

Viris Ecclesiasticis rectè consultum nun-
quam erit, nisi ea mente beneficia suscepe-
rint, quæ supra monui, non ut laurè, & sine
cura alantur, sed ut Deo in Ecclesia servi-
ant.

a) Ovid. de Pont. b] Eccl. 31 c] Psal. 11, 1.

ant. Ita si cœperint, ac progressi fuerint certò abundabunt; Non enim fallit promissum Christi. *Nemo qui reliquit domum aut patrem, aut fratrem, aut uxorem, & non recipiat multò plura in hoc tempore, & in seculo venturo vitam eternam.* a Ille verò non reliquit consanguineos qui bonis Ecclesiasticis illos paicit; iniurius prorsus est, & suffuratur Ecclesiæ, aut pauperibus, quibus debet superfluum. Nec qui plura beneficia possidet, unquam ditabitur; quia alienum occupat; nisi illum aut manifesta necessitas propria, aut commune Ecclesiæ bonum excuset. Panis Ecclesiasticus manna est Israelitarum, quidquid supra mensuram colligitur, deperit. His omnis avaritia sine fructu est, etiam cum pernicie, Invenies facilius inter plura beneficia egentem, quam in solo Ecclesiastico pauperem. Stulti parentes, qui, ut nobilitatem tueantur, filiosque volentes nolentesque Ecclesiæ addicant, pluribus illos beneficijs; tanquam escã propositã, invitant. Sibi illi, filijsque præsens exitium instruunt, de temporalibus provident, futurorum non admodum solliciti. Hic certè status alio longè proposito ac sine, & primùm institutus à suis auctoribus

a) Marc. 10, 29.

bus est, & à possessoribus adiri debet. Ad hunc, sicubi sola adlegatur nobilitas, pietatis, non generis tuendi, consilio factum. Quod ubi amplexa fuerit, adijciuntur cetera etiam vnius beneficii possessori. Qui, sine ac nomine diverso, amat divitias, fructum, non capiet ex eis. Vbi multa sunt, opes, multi & qui comedunt eas. Et quid prodest possessori, nisi quod cernit divitias oculu suu? a) Quid homini Ecclesiastico superfluae opes, nisi ad libertatem luxumque, cum suum, tum amicorum alendum profunt? Ah! ne aliquando cogantur dicere: *divitiarum iactantia quid profuit nobis?* b) Ausculta & crede exemplo, quod ex Cantipratano Episcopo Cameracensi adijcio? qui refert Parisijs inter Doctores Theologos se praesente Anno 1238, de pluralitate beneficiorum acriter disceptatum, conclusumq; ab omnibus: duo beneficia, dummodo alterum quindecim librarum Parisiensium esset, cum salute animae ab uno possessore coniungi non posse. Idemque ante triennium vnanimi illic consensione statutum asserit, Philippo Cancellario adversante, qui cum brevi post periculosè æger ab Episcopo Parisino Guilielmo moneretur, ut à iua opti-
one,

a) Eccl 59. b) Sap. 5.

one, & pluribus, quæ tenerent, beneficijs cederet, abnuit, experturum se dicens, an perperam sensisset? Et verò expertus docuit. Paucis à morte diebus spectabilem Episcopo se obijcit, seque damnatum lamentatur. Causam rogatus. Tres dedit, unam quod annuos fructus in pauperes non expendisset: alteram, quod plura beneficia improbè defenderit possederitque; tertiam, quod abominabili carnis vitio adhæsisset.

O laquei diuitiarum & luxuriæ quot mortales ad inferos captiuos abripitis! Obsecro, ne beneficia existimate quæ tanto salutis discrimine conferuntur. *Quarite primum regnum Dei, & cetera adijciuntur.* a De illis qui cumulant opes, ut futuris temporibus provideant, sic statuo. Prorsus indignos se facere subsidio, & paternæ Dei provisioni; cum, nec Deum audiant monentē, *ne solliciti sitis in crastinum*, id est futurū, nec fidant promittenti, *nolite quarere quid manducetis, & quid bibatis, Pater vester scit quoniam hu indigetis.* b Potius hanc amentiam corrigant, monentemque Prophe-
tam

a) Lib. I. Apum c. 17. p. 6. & Dyonyf. Cart. l. I. de i de plur. benef. b) Luc. 12.

tam audiant. *Iacta super Dominum curam
tuam & ipse te enutriet.* a

His igitur omnino acquiescendum est
quæ statuit Apostolus. *Habentes autem
alimenta, & quibus tegamur, his con-
tenti simus.* Causam addit: *nam qui vo-
lunt divites fieri incidunt in tentationem
& in laqueum Diaboli.* Divitibus huius
seculi præcipe, non sublime sapere, neque
sperare in incerto divitiarum, sed in Deo
vivo (qui præstat nobis omnibus abundè ad
fruendum) bene agere, divites fieri in bo-
nis operibus. (attende ad lectionem quæ
sequitur) facile tribuere, communicare,
thesaurizare sibi fundamentum bonum in
futurum. b Oratio aureis in charta, æter-
nisque, in divitum animo, characteri-
bus signanda. Quæ paucis docet, & quæ
sint opes superflue, & quibus hæ rebus im-
pendendæ. Sequere & felix divitijs, fu-
turus es.

a) *Psal. 54. 23.* b) *1. Timoth. 6. 6.* &
seq.

(. . .)

QVÆ-